

Sygn. akt I C 1558/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Lęborku I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Tomasz Laskowski
Protokolant:	sekr. sądowy Natalia Rabczenko

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2015 r. w Lęborku

sprawy z powództwa E. M.

przeciwko Koło (...) z siedzibą w C.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powódki E. M. na rzecz pozwanego Koła (...) z siedzibą w C. kwotę 2.417,00 (dwa tysiące czterysta siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. nie obciąża powódki E. M. wydatkami w sprawie.

Za zgodność z oryginałem

E. M., PESEL: , NIP: , Koło (...) w C., KRS: , NIP: .

L., dnia

Sygn. akt I C 1558/13

UZASADNIENIE

Powódka E. M. (repres. przez profesjonalnego pełnomocnika) wniosła o zasądzenie od Koła (...) z siedzibą w C. kwoty 14.000,00 złotych tytułem odszkodowania wraz ze stosownymi odsetkami ustawowymi oraz o zwrot kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu opisała, że jako plantator truskawek (zarejestrowany we właściwej ewidencji) w dniu 17.06.2013 roku zawiadomiła pisemnie Nadleśnictwo w C. o szkodach powstałych w jej plantacji i wniosła o oszacowanie tychże, albowiem nie zastała nikogo w siedzibie ww. koła łowieckiego. Podała też, że uzyskała zapewnienie właściwej osoby, iż jej wniosek zostanie rozpatrzony po dokonaniu oględzin i oszacowaniu – co jednak nie nastąpiło. Wskutek bierności koła łowieckiego w dniu 30.06.2013 roku dokonano oszacowania z udziałem m.in. właściwego sołtysa, gdzie stwierdzono zjedzenie truskawek odmiany wczesnej, poobgryzanie liści ich krzaków oraz objedzenie innych odmian truskawek, a także zauważono odchody dzików ze śladami truskawek. W dniu 05.07.2013 roku podjęto z kolei próbę szacowania szkody z udziałem koła łowieckiego, jednakże brak było zgody co do sposobu liczenia strat. Późniejsze postępowanie mediacyjne w tym zakresie także nie przyniosło pozytywnych rezultatów.

Pozwany Koło (...) z siedzibą w C. (reprez. przez profesjonalnego pełnomocnika) w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie stosownych kosztów procesu. Wskazywano, że żądanie pozwu pozostaje nieudowodnione, a nadto zaprzeczono, aby koło łowieckiemu kiedykolwiek złożony został bezpośrednio wniosek o oszacowanie szkody w opisaney w pozwie plantacji czy też informacja o oględzinach. Opisano również, że w szacowaniu z dnia 05.07.2013 roku uczestniczyła E. M., która jednak ostatecznie nie dopuściła przedstawicieli koła do wymaganych i koniecznych czynności, ograniczając się do żądania zapłaty. Z możliwych ustaleń wynikało natomiast, że szkody - pomimo stwierdzenia śladów zwierzyny łownej - były znikome i nie kwalifikowały się do wypłaty odszkodowania, a nadto uprawa truskawek była zachwaszczona i słabej jakości. Dodatkowo koło łowieckie należycie zabezpieczało plantację za pomocą środków odstraszania - pomimo sprzeciwu plantatora co do budowy ambony myśliwskiej /vide: k. 20-29/.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W czerwcu 2013 roku E. M. (plantator truskawek zarejestrowany w stosownej ewidencji – vide: k. 7) złożyła na ręce pracownika Nadleśnictwa C. M. M. (1) – a z pominięciem oficjalnego urzędowego obiegu - pismo zawierające informację o zniszczeniach i szkodach powstałych w jej plantacji położonej w K. /vide: zeznania świadka M. M. na k. 115-115v/.

W dniu 30.06.2013 roku doszło do samodzielnego opisu zniszczeń upraw w obrębie ww. plantacji truskawek z udziałem m.in. E. M. oraz właściwego sołtysa, gdzie stwierdzono m.in.: ślady zwierzyny leśnej różnych rozmiarów, zjedzenie truskawek odmiany wczesnej, poobgryzanie liści ich krzaków, objedzenie innych odmian truskawek oraz odchody dzikiej zwierzyny zawierające ziarenka truskawek /vide: k. 8/.

W dniu 05.07.2013 roku – po złożeniu przez E. M. w Urzędzie Gminy w C. pisma z dn. 03.07.2013 roku, przekazanego następnie Kołu (...) z siedzibą w C. /vide: k.: 9, 47 i 98/ - podjęto próbę szacowania szkody już z udziałem wymienionego koła łowieckiego, jednakże brak było zgody co do sposobu liczenia strat /vide: k. 32/. Późniejsze postępowanie mediacyjne w tym zakresie nie przyniosło pozytywnych rezultatów /vide: k.: 12, 45 i 47/.

Na gruntach przeznaczonych pod opisaną wyżej plantację od 2006 roku brak było sprawnej i dostępnej dla myśliwych ambony myśliwskiej (wskutek wywrócenia się tego urządzenia łowieckiego – vide: zeznania świadków na k. 75v), zaś na posadowienie nowej E. M. (do 2011 roku dzierżawca gruntów, a następnie ich właściciel) nie wyraziła dotychczas zgody /vide: k. 45-46/. Przyjmowano jedynie od ww. koła łowieckiego i okresowo stosowano środki odstraszające dziki.

/ **częściowo bezsporne, dowód:** dokumentacja na k.: 7-14, 32-44, częściowo na k. 69-71, zeznania świadków: W. M. (1) k. 74-74v, J. K. k. 74v-75, T. P. k. 75v, A. P. k. 75v-76, M. M. (1) k. 115-115v i A. W. k. 115v-116, częściowo zeznania świadków: B. S. k. 72v, J. G. k. 76-76v, W. M. (2) k. 76v-77v, B. P. k. 77v-78, M. P. k. 78, J. D. k. 78v-79, P. M. k. 79, D. P. k. 79-79v, E. G. k. 79v, F. C. k. 154-154v i T. M. k. 167-167v, a także częściowo przesłuchanie Powódki k. 116-117v oraz przesłuchanie Pozwanego (poprzez członków zarządu) na k.: 117v-118 i 154-156; vide także: dokumentacja na k. 94-106/

W obrębie ww. plantacji truskawek doszło w miesiącu czerwcu 2013 roku do powstania nieokreślonych co do rozmiarów i materialnych skutków zniszczeń/ubytków uprawianego owocu (krzaków truskawki). Geneza i bezpośredni powód opisanych zniszczeń pozostają nieznanne.

/ **dowód:** opinia biegłego sądowego k. 228-235 wraz z ustnymi wyjaśnieniami do teje k. 294v-296/

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie (jako nieudowodnione).

Na wstępie niniejszych rozważań wskazać trzeba te elementy stanu faktycznego ustalonego w przedmiotowej sprawie, które nie były przedmiotem sporu pomiędzy Stronami. Tak więc - poza (bezsprzecznym) statusem Powódki jako rejestrowanego, profesjonalnego plantatora czy położeniem i przeznaczeniem gruntów obejmujących plantację truskawek - zgodnie potwierdzano i opisywano tutaj sam przebieg wymiany informacji i treść korespondencji składanej przez Powódkę w związku z żądaniem oszacowania zniszczeń i ew. wypłaty odszkodowania, tj. fakt złożenia w czerwcu 2013 roku pisma informacyjnego do rąk pracownika Nadleśnictwa C. M. M. (1) (z pominięciem urzędowego obiegu), samodzielne/niezależne oględziny z dnia 30.06.2013 roku z udziałem m.in. sołtysa i wreszcie oficjalne częściowe oględziny w dniu 05.07.2013 roku dokonane jednak dopiero po złożeniu przez Powódkę w Urzędzie Gminy w C. pisma z dn. 03.07.2013 roku przekazanego później Pozwanemu oraz bezskuteczność podjętej mediacji /tu vide: nie kwestionowana dokumentacja na k.: 7-14, 32-44, a nadto zgodne, spójne i wyczerpujące w tym zakresie i przez to wiarygodne zeznania świadków: W. M. (1) k. 74-74v, J. K. k. 74v-75, T. P. k. 75v, A. P. k. 75v-76, M. M. (1) k. 115-115v i A. W. k. 115v-116, B. S. k. 72v, J. G. k. 76-76v, W. M. (2) k. 76v-77v, B. P. k. 77v-78, M. P. k. 78, J. D. k. 78v-79, P. M. k. 79, D. P. k. 79-79v, E. G. k. 79v, F. C. k. 154-154v i T. M. k. 167-167v oraz przesłuchanie Stron na k.: 116-118 i 154-156/. Powódka potwierdziła też w istocie twierdzenia Pozwanego dotyczące braku sprawnych urządzeń łowieckich na plantacji w momencie powstania zgłaszanej szkody i jedynie ograniczone czasowo stosowanie chemicznych środków ochronnych przeciwko żerowaniu dzików /tu vide: dokumentacja z k. 45-46 oraz zeznania świadka W. M. (2) k. 76v-77v, a także przesłuchanie Stron na k.: 116-118 i 154-156/.

Zgodnie z treścią art. 46 (ust. 1 i 2) Ustawy z dnia 13 października 1995 roku Prawo łowieckie /Dz. U. z 2015r. poz. 2168 – tekst jednolity; dalej także jako: „pr. łowieckie”/ dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego obowiązany jest do wynagradzania szkód wyrządzonych w uprawach i płodach rolnych przez dziki, losie, jelenie, danielę i sarny oraz przy wykonywaniu polowania. Oględzin i szacowania ww. szkód, a także ustalania wysokości odszkodowania dokonują przedstawiciele zarządcy lub dzierżawcy obwodu łowieckiego. Na żądanie strony w oględzinach, szacowaniu szkód oraz ustalaniu wysokości odszkodowania uczestniczy przedstawiciel właściwej terytorialnie izby rolniczej. Art. 47 (ust. 1 i 2) ww. ustawy stanowi z kolei, że właściciele lub posiadacze gruntów rolnych i leśnych powinni, zgodnie z potrzebami, współdziałać z dzierżawcami i zarządcami obwodów łowieckich w zabezpieczeniu gruntów przed szkodami łowieckimi, a w przypadku gdy pomiędzy właścicielem lub posiadaczem gruntu a dzierżawcą lub zarządcą obwodu łowieckiego powstał spór o wysokość wynagrodzenia za szkody, strony mogą zwrócić się do właściwego ze względu na miejsce powstałej szkody organu gminy w celu mediacji dla polubownego rozstrzygnięcia sporu. Ponadto - wg regulacji z art. 48 pr. łowieckiego - odszkodowanie nie przysługuje:

- osobom, którym przydzielono grunty stanowiące własność Skarbu Państwa jako deputaty rolne na gruntach leśnych;
- posiadaczom uszkodzonych upraw lub płodów rolnych, którzy nie dokonali ich sprzętu w terminie 14 dni od dnia zakończenia okresu zbioru tego gatunku roślin w danym regionie, określonego przez sejmik województwa w drodze uchwały;
- posiadaczom uszkodzonych upraw lub plonów rolnych, którzy nie wyrazili zgody na budowę przez dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego urządzeń lub wykonywanie zabiegów zapobiegających szkodom;
- za szkody nieprzekraczające wartości 100 kg żyta w przeliczeniu na 1 hektar uprawy;
- za szkody powstałe w płodach złożonych w sterty, stogi i kopce, w bezpośrednim sąsiedztwie lasu;
- za szkody w uprawach rolnych założonych z rażącym naruszeniem zasad agrotechnicznych.

Szczegółowy tryb postępowania (porządek czynności) przy szacowaniu szkód łowieckich w uprawach i płodach rolnych oraz wypłat odszkodowań za takie szkody określony został natomiast w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 roku w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych /Dz. U. z 2010r. Nr 45 poz. 272/, gdzie wskazano (w § 1-4), iż dzierżawca lub

zarządca obwodu łowieckiego informuje właściwego miejscowo wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz właściwą terytorialnie izbę rolniczą o osobach uprawnionych do przyjmowania zgłoszeń szkód wyrządzonych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny w uprawach i płodach rolnych, zaś właściciel lub posiadacz gruntu, na którym powstała szkoda, zwany dalej "poszkodowanym", zgłasza szkodę w formie pisemnej ww. osobie uprawnionej w terminie 3 dni od dnia jej stwierdzenia, a w przypadku szkód wyrządzonych w sadach - w terminie 14 dni od dnia jej powstania z jednoczesnym określeniem liczby uszkodzonych drzew. Ponadto dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego jest obowiązany do prowadzenia ewidencji takich zgłoszeń. W zakresie szacowania wprowadzono tu trzy kategorie, tj. szacowanie: wstępne (ogłędziny), ostateczne oraz ponowne. Czynności tych dokonują upoważnieni przedstawiciele dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego, zwani dalej "szacującymi", przy udziale poszkodowanego albo jego pełnomocnika oraz, na żądanie jednej ze stron, przedstawiciela właściwej terytorialnie izby rolniczej (vide: porządek czynności oraz uprawnienia i obowiązki uczestników: dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego zawiadamia poszkodowanego o terminie ogłędzin, ostatecznego szacowania szkody lub ponownego szacowania szkody nie później niż na 2 dni przed ich dokonaniem, a za porozumieniem stron - w terminie krótszym; nieobecność zawiadomionego poszkodowanego nie wstrzymuje dokonania ogłędzin, ostatecznego szacowania szkody lub ponownego szacowania szkody; z ogłędzin, ostatecznego szacowania szkody oraz ponownego szacowania szkody szacujący sporządzają protokół, zwany dalej "protokołem", który podpisują szacujący, poszkodowany albo jego pełnomocnik oraz przedstawiciel właściwej terytorialnie izby rolniczej, jeżeli uczestniczył w tej czynności, a gdy poszkodowany jest nieobecny lub odmawia podpisania protokołu, szacujący zamieszcza o tym informację w protokole, z podaniem przyczyny braku podpisu; poszkodowany może wnieść zastrzeżenia do protokołu; ostateczne szacowanie szkody w uprawach poprzedza się dokonaniem ogłędzin, których nie dokonuje się w przypadku szkód: w płodach rolnych, wyrządzonych przez dziki na łąkach i pastwiskach. w uprawach, jeżeli szkoda powstała i została zgłoszona bezpośrednio przed sprzętem uszkodzonej uprawy lub w jego trakcie; ogłędzin dokonuje się w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia szkody, gdzie ustala się: gatunek zwierzyny, która wyrządziła szkodę, rodzaj, stan i jakość uprawy, obszar całej uprawy, szacunkowy obszar uprawy, która została uszkodzona oraz szacunkowy procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze; statecznemu szacowaniu podlegają straty ilościowe i jakościowe powstałe w wyniku uszkodzenia lub zniszczenia uprawy lub płodów rolnych; ostatecznego szacowania szkody oraz ustalenia wysokości odszkodowania dokonuje się najpóźniej na dzień przed sprzętem uszkodzonej lub zniszczonej uprawy, a w przypadku uszkodzonego lub zniszczonego płodu rolnego - w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia szkody.; o terminie planowanego sprzętu uszkodzonej uprawy poszkodowany jest obowiązany powiadomić szacującego w formie pisemnej, w terminie 7 dni przed zamierzonym sprzętem, podczas ostatecznego szacowania szkody ustala się: gatunek zwierzyny, która wyrządziła szkodę, rodzaj uprawy lub płodu rolnego, stan i jakość uprawy lub jakość płodu rolnego, obszar całej uprawy lub szacunkową masę zgromadzonego płodu rolnego, obszar uprawy, która została uszkodzona lub szacunkową masę uszkodzonego płodu rolnego, procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze, plon z 1 ha lub szacunkową masę uszkodzonego płodu rolnego, rozmiar szkody, wysokość odszkodowania).

Bez wątplenia koniecznym, a przy tym kluczowym dla właściwego rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy było ustalenie czy w plantacji truskawek należącej do Powódki w ogóle doszło w 2013 roku do powstania zniszczeń/ uszkodzeń wywołanych przez dzikie zwierzęta (tu: wskazane enumeratywnie w art. 46 ust 1 pkt 1 pr. łowieckiego) i ew. w jakim rozmiarze (późniejszej zaś ocenie podlegałyby ew. sposób i skuteczność czynności dokonywanych przez Strony w oparciu o opisane wyżej procedury).

Sąd – po przeprowadzeniu postępowania dowodowego - doszedł do następujących wniosków:

- w 2013 roku zaistniały – nieokreślone wielkościowo i ilościowo - zniszczenia w opisanych w pozwie uprawach Powódki,
- nie istnieje realna możliwość ustalenia rozmiarów ww. zniszczeń ani też definitywnego wskazania „sprawcy” tychże (tzn. określenia gatunku/rodzaju zwierzyny je powodującej; także z uwagi na postawę Powódki w toku likwidacji szkody).

W tym miejscu należy wskazać na zgodne, korespondujące ze sobą co do zaistnienia samych zniszczeń i w tym zakresie wiarygodne zeznania świadków (wraz z dokumentacją na k.: 7-14, 32-44, a częściowo na k. 69-71, gdzie nie dało się ostatecznie w całości potwierdzić jej adekwatności), którzy jednoznacznie stwierdzali, że takowe (nieweryfikowalne obszarowo/liczbowo) zniszczenia latem 2013 roku wystąpiły na plantacji Powódki /tu vide: zeznania: W. M. (1) k. 74-74v, J. K. k. 74v-75, T. P. k. 75v, A. P. k. 75v-76, M. M. (1) k. 115-115v i A. W. k. 115v-116, B. S. k. 72v, J. G. k. 76-76v W. M. (2) k. 76v-77v, B. P. k. 77v-78, M. P. k. 78, J. D. k. 78v-79, P. M. k. 79, D. P. k. 79-79v, E. G. k. 79v, F. C. k. 154-154v i T. M. k. 167-167v, a dodatkowo przesłuchanie Stron na k.: 116-118 i 154-156; przy tym wskazania poszczególnych osób dot. zwierząt powodujących szkody należało potraktować li tylko jako swoiste „domysły/przypuszczenia” - z uwagi na brak wiedzy naocznej czy fachowej oraz bliskie związki z Powódką – tu vide ponownie zeznania: B. S., J. G., W. M. (2), B. P., M. P., J. D., P. M., D. P., E. G., F. C. i T. M./.

Jednocześnie – jak wynikało z pełnej, merytorycznej i wiarygodnej opinii biegłego sądowego z zakresu szacowania szkód łowieckich i rolnictwa, uzupełnionej ustnymi wyjaśnieniami tegoż biegłego /tu vide: k.: 228-235 oraz 294v-296, gdzie zarzuty wobec tego dowodu uznano za chybione, albowiem nawet pewna „chaotyczność” czy obszerne cytowanie publikacji naukowych same w sobie nie mogą stanowić podstawy dla odrzucenia wyводу biegłego/ nie tylko nie można było (na dzień opiniowania) w żaden sposób oszacować rozmiarów czy tym bardziej wartości zaistniałych na plantacji zniszczeń (oraz jej stanu agrotechnicznego), ale brak było również wystarczających przesłanek dla stwierdzenia, iżby za wymienione uszkodzenia odpowiedzialne były np. dziki (czy też inne kwalifikowane zwierzęta wymienione w art. 46 ust. 1 pkt 1 pr. łowieckiego, a nie np. borsuki – tu vide: k. 234), a to ten właśnie gatunek wskazywała ostatecznie w toku procesu Powódka (podkreślić tu trzeba, iż w samym pozwie nie wymieniano jeszcze definitywnie tego konkretnego gatunku, natomiast – wbrew twierdzeniom Powódki – w przedłożonej korespondencji i dokumentacji mowa jest jedynie o śladach „zwierzyny leśnej różnych rozmiarów” czy „odchodach dzicyzny” (czyli: dzikiej zwierzyny) „zawierających ziarenka truskawek” – tu vide: k.: 8-11).

Jedynie na marginesie należy tutaj wskazać, iż Powódka – już po stwierdzeniu uszkodzeń plantacji (wcześniej zresztą pomijanych z uwagi na nieznaczące rozmiary – tu vide: zeznania W. M. (2) k. 76v-77v oraz przesłuchanie Powódki k. 116-117v) – nie dopełniła należycie swoich obowiązków określonych w stosownych regulacjach cytowanych wyżej, tj. nie dochowała właściwego trybu (składała pisma w niewłaściwych placówkach/urzędach - bezsporne) oraz 3-dniowego terminu na zgłoszenie szkody wynikającego z § 1 ust. 2 właściwego Rozporządzenia (vide supra; wymieniony termin jednak, wbrew twierdzeniom Pozwanego, ma – zdaniem Sądu – charakter swoiście „instrukcyjny/gwarancyjny”, dotyczy on jedynie zgłoszenia szkody osobie uprawnionej i jego przekroczenie nie może jako takie rzutować negatywnie na samą możliwość zainicjowania sądowego dochodzenia roszczeń odszkodowawczych). Wątpliwości budziło również zachowanie Powódki w zakresie zabezpieczenia plantacji przed dzikimi zwierzętami – tu uznać należało dodatkowo, iż doszło do naruszenia art. 48 pr. łowieckiego nie godząc się konsekwentnie na odbudowę lub po prostu posadowienie nowej ambony myśliwskiej lub innych instalacji łowieckich (nie wykazano też, aby Powódka podejmowała jakiegokolwiek starania w tym zakresie, zaś stosowane czasowo zabezpieczenia były z pewnością niewystarczające z uwagi na położenie i brak ogrodzenia plantacji, a sam pierwotny status własnościowy gruntów nie uniemożliwiał zastosowania adekwatnych środków ochronnych).

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł, jak w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu poniesionych bezpośrednio przez Strony orzeczono na podstawie art. 98 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc – zasądzając je od przegrywającej Powódki na rzecz Pozwanego.

Z kolei o wydatkach poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa - Sąd Rejonowy w Łęborku (opiniowanie biegłych - tu vide: k.: 208, 273, 298, przy uwzględnieniu uiszczonej zaliczki – vide: k. 173) orzeczono zgodnie z treścią art. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ust. 4 Ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010r. Nr 90 poz. 594 – tekst jednolity) i postanowiono o nieobciążaniu nimi Powódki – z uwagi na znikomą wysokość tychże i fakt ostatecznego wyłączenia od opiniowania pierwszego z biegłych.